

การวะและอาลัย: ศาสตราจารย์เกียรติยศ นายแพทย์สงคราม ทรัพย์เจริญ ปูชนียแพทย์ผู้มีคุณูปการต่อวงการแพทย์ไทย

ด้วยความอาลัยอย่างสุดซึ้งต่อการถึงแก่อสัญกรรมของศาสตราจารย์พิเศษ นายแพทย์สงคราม ทรัพย์เจริญ เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2568 เวลา 22.24 น. ในวัย 98 ปี ณ โรงพยาบาลศิริราช กระผมในฐานะนายกสมาคมปราบวัณโรคแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีโอกาสได้ทำงานร่วมกับท่านอาจารย์สงครามมาตลอดระยะเวลา 30 ปี ขอเป็นตัวแทนของกรรมการบริหารสมาคมปราบวัณโรคฯ ชุติปัจจุบันรำลึกถึงคุณูปการอันยิ่งใหญ่ และชีวิตที่อุทิศตนเพื่อสังคมของปูชนียแพทย์ท่านนี้

การจากไปของท่านอาจารย์สงครามถือเป็นการสูญเสียครั้งสำคัญอีกครั้งต่อวงการสาธารณสุขของประเทศ ท่านมิได้เป็นเพียงแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางโรคระบบการหายใจและวัณโรค แต่ยังเป็น “เสาหลัก” ผู้ก่อร่างสร้างงานในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโรคระบบการหายใจ การควบคุมวัณโรค และการณรงค์เพื่อสุขภาพที่ดีของคนไทย

ผู้นำแห่งการต่อสู้กับวัณโรคในนามสมาคมฯ

ท่านอาจารย์สงคราม ทรัพย์เจริญ คือบุคคลสำคัญอีกท่านหนึ่งในประวัติ 90 ปี ของ สมาคมปราบวัณโรคแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ท่านดำรงตำแหน่งสำคัญๆ หลายตำแหน่ง เช่น นายกคณะกรรมการบริหาร และ ประธานคณะกรรมการกลาง เป็นลำดับสุดท้าย และเป็นผู้ขับเคลื่อนให้สมาคมฯ ทำงานเคียงคู่กับองค์กรภาครัฐและบุคลากรทางการแพทย์ทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็ง

ในยุคที่วัณโรคเป็นปัญหาสาธารณสุขที่ร้ายแรง ท่านอาจารย์ได้นำองค์ความรู้ทางการแพทย์สมัยใหม่ ผสมผสานกับความเข้าใจในบริบทสังคมไทย มาใช้ในการพัฒนาหลักการควบคุมวัณโรคของประเทศ ท่านเป็นผู้บุกเบิกและผลักดันให้เกิดโครงการต่อต้านวัณโรคแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการสนับสนุนงานของกองวัณโรค กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ในการขยายเครือข่ายความร่วมมือไปสู่โรงพยาบาลและชุมชนในต่างจังหวัด ท่านตระหนักดีว่า การปราบวัณโรคต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ซึ่งรวมถึงการให้สุศึกษา

แก่ประชาชนทั่วไป การจัดหาทุนสนับสนุน เพื่อการวินิจฉัย และรักษา รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดอาสาสมัครต่อต้านวัณโรคในระดับท้องถิ่น ซึ่งล้วนเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้งานควบคุมวัณโรคของไทยก้าวหน้ามาจนถึงทุกวันนี้

นอกจากนี้ ในฐานะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบการหายใจ ท่านยังเป็นผู้ริเริ่มและรณรงค์เรื่อง "การไม่สูบบุหรี่ในประเทศไทย" ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2516 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เรื่องนี้ยังไม่เป็นที่ตระหนักในวงกว้าง ท่านเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมบุหรี่และสุขภาพนานาชาติ ครั้งที่ 3 ที่นิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลจากการเข้าประชุมในครั้งนั้น ทำให้ท่านรณรงค์ผ่านรัฐบาล เพื่อสั่งการให้โรงงานยาสูบพิมพ์คำเตือนบนซองบุหรี่ว่า “การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” ในปี พ.ศ. 2517 แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและความมุ่งมั่นที่จะลดปัจจัยเสี่ยงสำคัญของโรคปอดและสุขภาพของคนไทย ซึ่งงานนี้ถือเป็นมรดกที่สำคัญไม่แพ้งานด้านวัณโรค และได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติและนโยบายด้านสุขภาพของประเทศอย่างถาวร

แพทย์ประจำพระองค์ผู้สืบสานงานพระราชดำริ

อีกหนึ่งบทบาทที่แสดงถึงความรู้ความสามารถ จริยธรรม และความจงรักภักดีของท่านอาจารย์ คือการได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้เป็น แพทย์ประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ ท่านได้ถวายการดูแลพระพลานามัยด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเต็มกำลังความสามารถ

ท่านอาจารย์สงครามยังเป็นผู้สืบสานงานด้านการแพทย์และสาธารณสุขตามพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกับสมาคมปราบวัณโรคฯ ท่านได้น้อมนำพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรในการต่อต้านวัณโรคมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานอยู่เสมอ การเป็นแพทย์ประจำพระองค์ ทำให้ท่านเป็นแบบอย่างของ "แพทย์ของพระราชฯ" ที่รับใช้ทั้งสถาบันพระมหากษัตริย์ และประชาชนของพระราชฯ

จิตวิญญาณแห่งความเป็นครูและแพทย์

ตลอดระยะเวลาที่ได้ทำงานร่วมกับท่านอาจารย์ สงคราม สิ่งที่กระผมและเพื่อนร่วมงานทุกคนสัมผัสได้เสมอ คือความเมตตา ความเสียสละ และ "จิตวิญญาณความเป็น

ครูแพทย์ที่แท้จริง" ของท่านอาจารย์ ท่านไม่เคยละทิ้ง การให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์อันล้ำค่าให้แก่ แพทย์รุ่นหลัง ท่านเป็น "ปูชนียแพทย์" ที่ได้รับการยกย่อง จากแพทยสภา แพทยสมาคม และองค์กรระดับนานาชาติ มากมาย ซึ่งรางวัลและความสำเร็จเหล่านั้น ล้วนเกิดจากความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่าง ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย

แม้ท่านอาจารย์จะจากพวกเราไปแล้ว แต่คุณงาม ความดี คุณูปการที่ท่านได้สร้างไว้ให้แก่แพทยโรกระบบ การหายใจ แพทย์ทั่วไป มาตรการการควบคุมวัณโรค การรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ และการเป็นแบบอย่างของแพทย์ ผู้รับใช้ชาติและประชาชนทั่วไป จะยังคงสถิตอยู่ในความ ทรงจำและหัวใจของพวกเราตลอดไป

ขอพรจากพระผู้เป็นเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ในสากลโลก จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของ ศาสตราจารย์ เกียรติยศ นายแพทย์สงคราม ทรัพย์เจริญ ไปสู่สุคติ ในสัมปรายภพด้วยเทอญ

ด้วยความเคารพและอาลัยยิ่ง

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์อรรถ นานา

นายกสมาคมปราบวัณโรคแห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์